

K R O N I E K.

□ □ BOEKBESPREKING. □ □

CARRY VAN BRUGGEN, *Een Coquette Vrouw*, 2 dln. Amsterdam, P. N. van Kampen & Zoon, het jaartal ontbreekt.

Mevrouw Carry van Bruggen houdt de pennen en tongen maar kranig in beweging; zelfs in dézen tijd — nu een gruwelijke oorlog en allerlei toekomstigheden, waarbij wij allen gemoeid kunnen zijn, onze gedachten tot martelens toe bezighouden — heeft zij zekere sensaties weten te wekken, en dat met toch werkelijk *littéraire* boeken; nòg is de kritiek en zijn de gesprekken over Heleen en over Het Joodje niet aan het verstillen toe, of een nieuwe roman, denzelfden schrijfstersnaam op zijn titelblad dragend, vraagt en wekt algemeene aandacht; hij is uitdagend openhartig, pikant en agressief als zijn voorgangers en zal wel minstens evenveel gelezen worden. „Een Coquette Vrouw”, de titel zonder meer bezit al zekere pikante aantrekkelijkheid, vooral voor Hollanders (zoo mannen als vrouwen) die, in het ernstige, of sleurige, dagelijksche leven gewoonlijk een beetje huiverig en verlegen staande tegenover die pittig-vroolijke, maar wreede frivoliteit der coquetterie, wel verschrikkelijk-graag met een boekje in een hoekje kruipen als zij er op die manier eens wat intiemer mee in betrekking kunnen geraken. Zoo op al hunne gemakken (gelijk de Vlamingen zeggen), genietend zonder eenig gevaar. . . .

Zullen toch niet velen van hen ditmaal bedrogen uitkomen? Ik ben er bang voor. Want wat in dézen roman *coquet* genoemd wordt, is wel waarlijk behaag-ziek — gelijk dan ook als officieele vertaling in de woordenboeken opgegeven staat — maar met frivoliteit heeft het bijzonder weinig te maken. Laat staan met vroolijkheid, lichtheid! Het is een kwaal, een heel erge,

zware, sombere; de lijderees zelve gaat er diep onder gebukt. Ook krijgt men, onder het volhardende lezen, ondanks allerlei ergeris, steeds meer en dieper medelijden met haar, en blijft men geenszins zonder bewondering voor de schrijfster die dit treurig ziektegeval, deze langzame verwording, zoo scherp juist, met zooveel innigheid van sympathie, wist te beschrijven — maar van genieten zal maar zeer zelden sprake kunnen zijn; integendeel, men voelt zich in de benauwde positie van een dokter of rechter, wiens raad of uitspraak wordt gevraagd, terwijl hij zich oneindig liever zou excuseeren! Een harts-tochtelijke stem klinkt uit de bladzijden op, nu eens trotsch, driftig, zelfs ruw en schamper eischend, dan weer smeekend zacht, week, wanhopig, maar aldoor aandringend, zich opdringend. Eerst na beëindiging der vermoeiende lectuur zal menig lezer bedenken, dat hij het ook wel kalm op zijde schuiven en er het zwijgen toe doen kan. Het is immers „maar een verhaal”, die heele lamentabele geschiedenis, niet eens waar gebeurd. . . . misschien. . . .

Helaas, een recensent is niet in zoo'n aangename positie. Hij kan er zich niet afdmaken, zijn uitspraak (als men het zoo noemen wil) wordt inderdaad verlangd. Zijn uitspraak — de hemel zij gedankt, ten minste géén medische of rechterlijke over deze „coquette vrouw” zelve, haar ziekte of haar moraliteit, maar over den roman als zoodanig, als *littéraire* product, in de eerste plaats over de groote vraag: kan de innig waargenomen en voortreffelijk in woorden gebrachte beschrijving van een pathologisch geval aanspraak maken op het epitheton mooi, op den naam van kunst?

Welnu: ja! Ik antwoord rustig: ja. Ik voor mij vind „Een coquette Vrouw” géén mooi boek, ofschoon er veel detailwerk in